

„Az előbb azt mondtuk, hogy formai szempontból nincs és nem is lesz erdélyi irodalom, mert a magyar irodalmi egységet többé semmiféle viszontagság szét nem darabolhatja. Belső, lélektani szempontból azonban azt látjuk, hogy nem is egy, hanem két erdélyi irodalom van kialakulóban. Két erdélyi irodalom van éppúgy, mint két Erdély: az egyik az önnön testrésztől elszakított anyaország Erdélye, a fájó emlékekből fölépített Álomország, amelyet a ránk szakadt barbár nemzetközi állapotok oly messzire toltak tőlünk, hogy képzeletünk szárnyain is alig érhetjük el; a másik a sorsukat vállaló magyar testvéreink tragikus Erdélye, olyan valóság, amely számukra mindennapi, képzele-

tükbe és lelki életükbe ezer gyökérrel belefogódzó élmény. Az egyik irodalomnak legfőbb határozó jegye az emlék, a távolság s a vágyakozás szivárványútja – egyetlen híd a két világ között, amelyre a képzelet szívesen lép. Erdély létkérdése ebben az irodalomban is fölmerül, de csak úgy, mint kedves halottainké, akiknek egyéniségét, jelentőségét, igazi szépségeit valójában csak elvesztésük után értékeljük.[...]

A másik irodalomnak, az erdélyiek irodalmának anyaga ilyen szivárványos ábrándkép nem lehet.”⁴⁶

Talán ennek a fölismerésnek is szerepe lehetett abban, hogy Tormay Cécile haláláig halogatta a maga Erdély-könyvének megírását.

GERENDAY MÁRIA

Kövek közt

fényparton
kövek közt
névtelenül fedetlen
ülnék
koccannának
sima kerek
kavicsok közegében
ha loccsan
a színük merülve
holdbodros
üvegárnyék
a naphang kifordul
leng int
csillagházba
burkolt virágom
világ
rengetegbe
kibuggyant rózsám
énekalaphang
csendtudat
zsoltára

mosolyod moccan
hinárhúshúzta
tavi íz csontzár
sikongó sírás
vágyiszap
lehúzó mélye

mert eltűntél
te féktelen fényég
égsziromillat
illattövis
tövisarc
arború
borúvágyam
vágyzokszó
szótenger
tengerszél
szélital

itatnálak, ha innál
keres a szomjam

46 Kuncz Aladár: *Erdélyi irodalom*. Napkelet, 1923. 92. p.